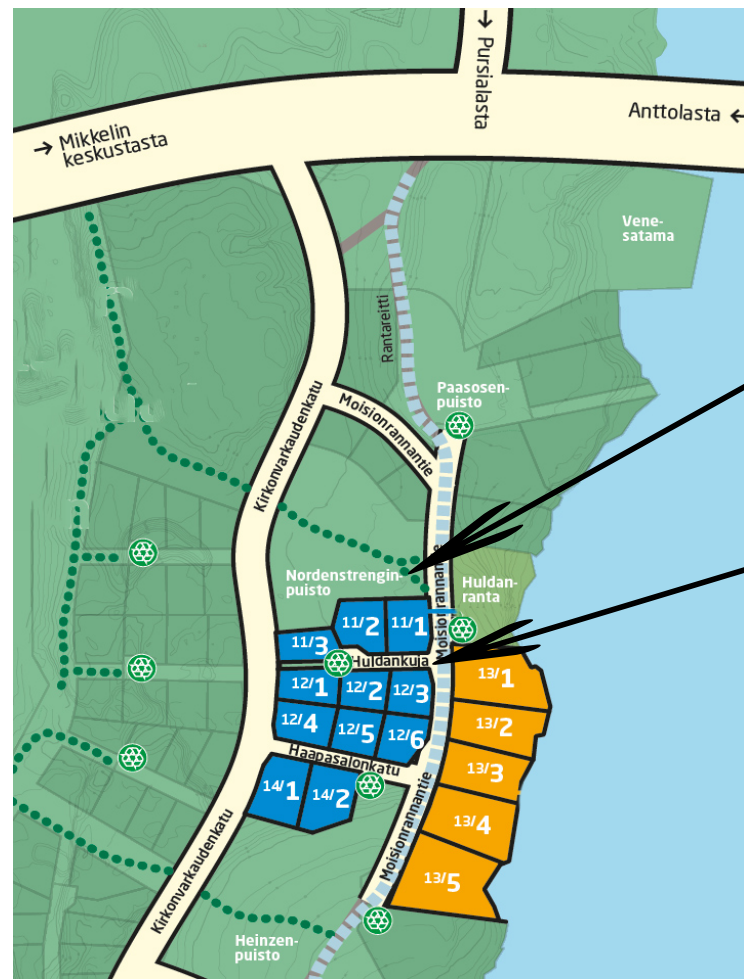

Nordenstrengit Mikkelissä

Kaarle Nordenstreng Mikkelin asuntomessuilla 27.7.2017

Luentoslaidit

Messualueen yläaidassa on *Nordenstrengin puisto* ja sen vieressä olevan korttelin keskellä *Huldankuja*.

Kujan nimi viittaa yhteen Mikkelin nimekkäimmistä ihmisistä.

Hulda Nordenstreng

Hulda Maria Hynninen syntyi Mikkelissä 1879, kuoli täällä 1971

Isä Mikkelin lyseon vahtimestari Abraham Hynninen (1849-1922),
myöhemmin lääninhallituksen vahtimestari ja kauppias

Äiti Hedvig, os. Stolt (1855-1918) oli kotona, kuusi lasta

Hulda kävi Mikkelin Suomalaista Tyttökoulua, päästötodistus 1897

Helsingin Kasvatusopillisen Keittokoulun opettajakurssi 1897

Opettajana Isonkyrön talous- ja emäntäkoulussa 1897-99

Avioliitto 1899 kauppias Otto Lennart Nordenstrengin kanssa

Hulda perusti 1904 muoti- ja koruompelukaupan Porrassalmenkatu 29

Mikkelin kaupunginvaltuuston ensimmäinen naisjäsen 1918-56,
kansanedustaja (edistyspuolue) 1929-31, Kunnallisneuvos 1942

HULDA NORDENSTRENG MUOTI-KANGAS-KASITU- JA KENKKAUPPA.

HULDA NORDENSTRENG MUOTI-KANGAS-KASITU- JA KENKKAUPPA.

KANGAS

Huldan kansalaistoimintaa

Kaupungin sosiaalialan lautakuntatehtävien lisäksi Hulda oli johtopaikoilla seuraavissa:

Mikkelin Sotilaskotiyhdistys, Sotilaskotiliitto

Suomen Punainen Risti

Pelastakaa Lapset, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Koteja Kodittomille Lapsille

Suur-Savon Maatalouskerhopiiriliitto

Mikkelin raittiuden ystävät

Mikkelin musiikin ystäväin yhdistys

Nuorsuomalaisen laulukoulu

Nuorsuomalaisten laulukuoro, edessä kolmas vasemmalta kunnallisneuvos
Hulda Nordenstreng

19.5.1962

Nyt jo katukuvasta häipynyttä Mikkellä — kunnallisneuvos Nordenstrengin muotiliike, jota hän hoiti viisi vuosikymmentä. Kuvassa oleva liike sijaitsi nykyisen KOP:n toimitalon paikalla.

"Mikkelin tytär" - kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng lähikuvassa

Vuosikymmenien pituinen, tuloksista ja saavutuksista rikas taival on takanaan tunnetulla mikkeliäisellä naisella, jonka työ on merkittävällä tavalla liittynyt yhteiskuntaelämäämme. Hänet tuntee paitsi jokainen mikkeliäinen, myös koko läänimme asujamisto, joka tavalla tai toisella — tietäen tai tietämättään — on päässyt hänen työnsä tuloksista osallisiseksi.

13.01.1969

Kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng 90-vuotias

Ansiokkaan elämäntyön kunnallisella ja yhteiskunnallisella alalla tehnyt kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng täyttää tänään 90 vuotta Mikkelissä.

Hän on syntyperäinen mikkelliläinen ja on asunut kotikaupungissaan kahta Isossakyrössä vietettyä vuotta lukuunottamatta. Päästötodistuksen hän sai Mikkelin työtökoulusta 1894 ja suoritti kolme vuotta myöhemmin Helsingin kasvatusopillisen keittokoulun opettajakurssin. Toimittuaan talousopettajana Isossakyrössä 1898—99 hän saapui takaisin Mikkeeliin ja avioituttuaan perusti 1904 Mikkelin kangas-, muoti- ja käsitöliikkeen, jonka johdossa ja hoitajana hän oli tasan 50 vuotta eli liikkeen lopettamiseen saakka vuoteen 1954.

Kunnallisneuvos Nordenstreng on suorittanut kunnallisella ja yhteiskunnallisella sektorilla pitkän ja merkittävän elämäntyön. Hänen toimintansa on ulottunut myös valtiolliseen elämään; hän oli eduskunnan jäsenenä 1929—31 kuuluen eduskunnan suureen valiokuntaan sekä lakivaliokuntaan Tasavallan presidentin valitsijamielenä hän oli 1931.

Mikkelin kaupunginvaltuustoon hän kuului 38 vuotta yhtäjaksoisesti vuodesta 1913 eli siitä lähtien kun uusi kunnallislaki voimaanastuttuaan teki mahdolliseksi naistenkin valitsemisen kunnallisasioiden johtotehtäviin. Kaupungin hallituksen jäsen hän oli 1946—47. Hän toimi jäsenenä lukuisissa kunnallisissa lauta- ja toimikunnissa ollen mm. kaupungin huoltolautakunnan, sosiaalilautakunnan ja kunnalliskodin johtokunnan jäsen 38 vuoden ajan. Huoltolautakunnan lastensuojeluosaston puheenjohtajana hän oli kymmenen vuotta.

Kunnallisneuvos Nordenstreng on ollut perustamassa Mikkelin ammattikoulua kuuluen koulun johtokuntaan 1943—47. Hän on Mikkelin Sotilaskotiyhdistyksen perustajajäsen ja toimi yhdistyksen johtokunnassa yli kymmenen vuotta. Mikkelin Kansallisseuran johtokuntaan hän kuului 1924—27, Mikkelin Kansalaisopiston ja kaupunginkirjaston johtokuntaan kumpaankin toistakymmentä vuotta. Kaupungin terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajana hän oli 1946—48. Kansanavun Mikkelin paikallisjohtajana koko sen toiminta-ajan ja oli Mikkelin kaupungin vapaan huollon keskuksen puheenjohtajana sen perustamisesta lakkauttamiseen saakka.

Vavaehtoinen yhdistys ja järjestötoiminta sai kunnallisneuvos Nordenstrengistä aikoinaan uupumattoman ja kantavan voiman. Hänen sydäntään lähellä on ollut

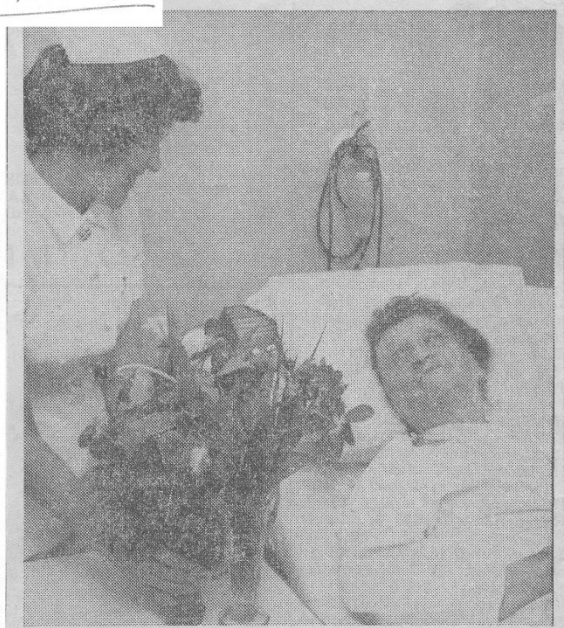

erityisesti lapset ja nuoret, joiden hyväksi hän uhrautui toimiessaan mm. Mannerheim-liiton Mikkelin osaston ja Pelastakaa Lapset Mikkelin osastojen johtokunnissa niiden perustamisesta lähtien. Hän on ollut perustamassa em. järjestöjen yhteisesti omistamaa Mikkelin lastenkotia ja kuulunut sen johtokuntaan yli kymmenen vuotta ollen johtokunnan puheenjohtajana 1943—48, Suur-Savon Maatalouskerhopiiriliiton puheenjohtajana hän oli liiton perustamisen jälkeen vuodesta 1944 lähtien kolmetoista vuotta ja kutsuttiin liiton kunniapuheenjohtajaksi 1957. Hän on ollut myös paikallisen maatalouskerhoyhdistyksen puheenjohtajana ollen nyt kerhon kunnia-puheenjohtaja. Mikkelin Musiikki-yhdistyksen ja Mannerheim-liiton Mikkelin piirihallitus ovat saaneet myös aikoinaan arvokasta apua hänen monitahoisesta tuestaan.

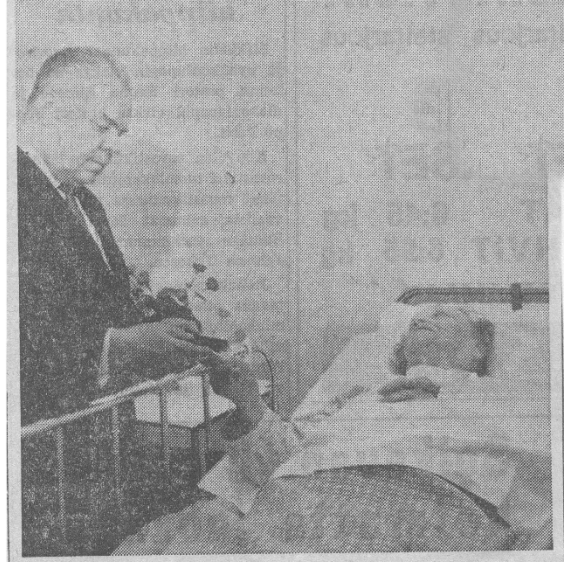
Kunnallisneuvos Nordenstrengille on myönnetty lukuisia kunniamerkkejä tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta vapaan kansalaistyön ja kunnallisen elämän hyväksi. Kunnallisneuvoksen arvon hän sai 1942.

Hän on saanut mm. Suomen Valkoisen Ruusun ansiomerkin, Suomen Sotilaskotiliiton ansiomerkin, Talvisodan muistomitalin, Kansanavun ansiomerkit, Suomen Huollon kunniakirjan, Inhimilliseen Auliuden muistomitalin SPR:n pronssisen, hopeisen ja kultaisen ansiomerkin, Suomen Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin, Suomen Leijonan Ritarikunnan I luokan ritarimerkin, Ester Ståhlbergin pronssisen ja hopeamitalin, Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton hopeisen ja kultaisen ansiomerkin, Maatalouskerholiiton kultaisen ansiomerkin, Lastensuojelun Keskusliiton pronssisen muistomitalin, Amerikan Maatalouskerhonorien muistomitalin ja Minna Canth-mitalin.

Merkkipäivänään hänellä ei ole vastaanottoa.

Kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng joutuu viettämään merkkipäivänsä sairavuoteella Mikkelin Keskussairaala. Kuvassamme vasemmalla sairaanhoitaja Eeva Sorjonen.

Kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng sai eilen 90-vuotispäivänään vastaanottaa tasavallan presidentin hänelle myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan ritarimerkin. Merkin luovutti päivänankarille maaherra Urho Kjukas. Kaupungin edustajina kävivät kunnallisneuvos Nordenstrengia onnittelemassa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, maisteri A. R. Kivikanto, kaupunginjohtaja Ensio Häyrynen ja kaupunginsihteerit Antti Ahvenainen.

Mikkelin tipolalaiset muistelevat

Voimakas me-henki sävytti entisen Tipolan toimintaa

Mikkelin suomalaisen tyttökouluun eli vanhan Tipolan ensimmäisistä oppilaista on elossa enää syntyperäinen mikkiläinen kunnallisneuvos Hulda Nordenstreng, joka viime keväänä saavutti 90 vuoden iän. Koulunsa juhlapäivän aattona kunnallisneuvos Nordenstreng on sairasvuoteeseen sidottu, josta hän kuitenkin hengessä mukana ollen seuraa juhallisuuksia.

Sairaudestaan ja korkeasta iästään huolimatta hän jaksaa edelleen seurata mielenkiinnolla niin kaupunkimme kuin koko valtakunnan kehitykseen liittyviä kysymyksiä. Mieltä as-

tanut, mutta vertaillen nykyaajan koululaista ja viime vuosisadan lopun koulunkävijää toisiinsa Hulda Nordenstreng toteaa: "Koululainen se vasta silloin oli "kapine". Ei hänellä mitään oikeuksia ollut". Esi-merkkinä tästä kerrottakoon, että kun hän kauniin lauluäänen omaavana olisi esiintynyt kuoron mukana eräässä koulun ulkopuolella järjestetyssä tilaisuudessa, oli lupa saatava koulusta. Koska kaikkalainen julkinen esiintyminen oli siihen aikaan koululaisilta kielletty, ei tätäkään lupaa suotu ja niin sai kuoro laulaa ilman häntä.

Erityistä huomiota kiinnitettiin koulun taholta tuohon aikaan myös oppilaiden vaate-
tukseen. "Hyvin silitetty esili-

Kunnallisneuvos
Hulda Nordenstreng.

Huldan mies Lennart Nordenstreng oli isäni Bertel Nordenstrengin serkku. Oikealla isäni ja sotilaskotisisar Hulda Utin harjoitusleirillä 1920-luvulla.

Hulda ja Lennart kotipihasa lähisukulaisten kanssa.

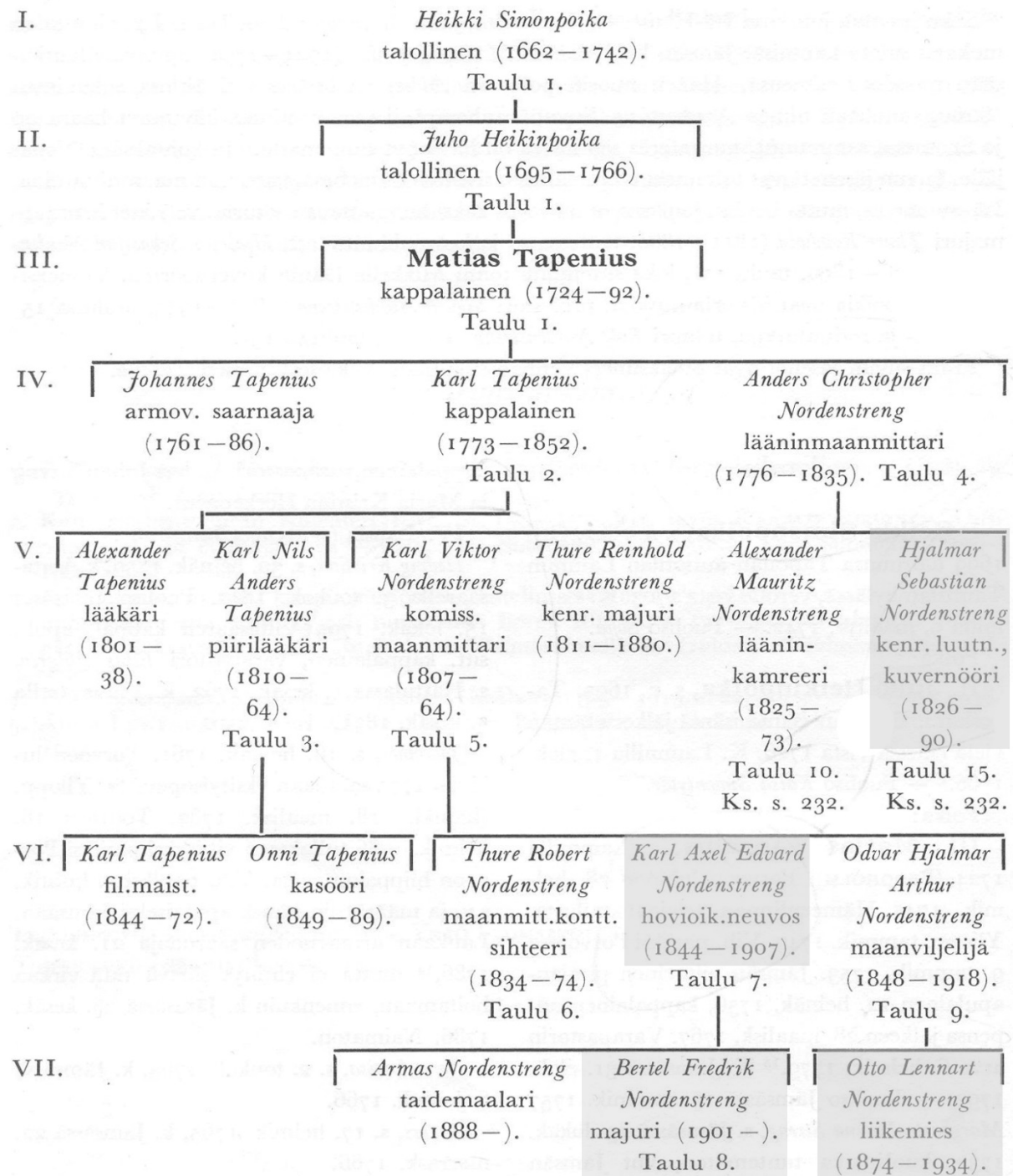
Hauta Mikkelissä Harjun hautausmaalla.

Mikkelissä vaikuttaneet
Nordenstrengit
tummennettuna sukupuussa:

Hjalmar Sebastian kuvernööri

Karl Axel Edvard lääninsihteeri

Bertel Fredrik koululainen
Otto Lennart Huldan mies

Hjalmar Sebastian Nordenstreng

Syntyi 1826 Heinolassa, isä Kyminkartanon läänin maanmittari Anders Kristoffer, äiti Jakobina os. Telen; kuoli Helsingissä 1890

Haminan kadettikoulun ja Pietarin sota-akatemian jälkeen keisarillisen armeijan tehtävissä kunnes kenraalimajurina 1872 Hämeen läänin kuverööriksi ja 1875 Mikkelin läänin kuvernööriksi 1883 asti, jolloin ylennettiin kenraaliluutnantiksi

Puoliso 1. Hedvig Elisabet Federley joka kuoli 23-vuotiaana;
2. Helen Sofia Lovisa Jägerhorn af Spurila

Lapset Sigurd (historian professori), Hedvig (kuoli 18-vuotiaana keuhkotautiin), Hjalmar (kuoli alle 1-vuotiaana), Harald (kuoli Mikkelissä 8-vuotiaana, hauta Snellmanin kadun varrella), Arvid (Hangon pormestari 1908-40, kuoli 1944), Einar (kuoli aikuisena USA:ssa), Rolf (historian tohtori, kuoli 1964 Uppsalassa)

HARALD
NORDENSTRENG
3 ÅR
DÖD 1877
ÄLSKLIG OCH ÄLSKAD

Mikkelin ensimmäinen kaupunginvaltuusto

Keisari Aleksanteri II 1873 antamalla asetuksella porvariston etuoikeus kunnallishallinnossa lakkautettiin ja kunnan jäseniksi tulivat kaikki, joilla kaupungissa oli asuntonsa ja jotka siellä omistivat maata tai harjoittivat elinkeinoa

Äänioikeus oli verovelvollisilla veroäyrien määrän mukaan; 1883 annettu asetus rajoitti korkeimman äänimäärän 25:ksi

Alle 2000 asukkaan kaupunkien ei tarvinnut valita valtuustoa, mutta 1874 pidetyssä raastuvan kokouksessa mikkeliiläiset päättivät sellaisen valita; väkiluku edellytti 12 jäsentä

(Erkki Kuujo: *Entisajan Mikkelin kaupunkin vaiheita 1838-1917*)

1875 tammikuussa 1. valtuustoon valittiin

Varalääninsihteeriksi K.A.E. Nordenstreng (puheenjohtaja)

Kruununmakasiininhoitaja B. Broms (varapuheenjohtaja ja sihteeriksi)

Rehtori O.A. Streng

Lääninarkkitehti K. Kiseleff

Lääninkonttoristi A. Hoffström

Piirilääkäri H. Hällström

Apteekkarit Th. Wasastjerna ja K. Grenman

Kauppiaat K.F. Pöndinen ja A.J. Häyrynen

Käsityömestarit maalari F. Rönmark ja räätäli E. Skogberg

Karl Axel Edvard Nordenstreng

Syntyi Heinolassa 1844, isä maanmittari Karl Viktor, äiti Johanna os. Molander; kuoli 1907 Helsingissä, haudattu Mikkeliin

Ylioppilas Kuopion lyseosta 1863, tuomarintutkinto 1866, toimi Mikkelin tuomiokunnassa, Mikkelin varalääninsihteeriksi 1875, lääninsihteeriksi 1882-1903, Turun hovioikeuden jäsen 1903-06

Puoliso Amanda os. Myyryläinen

Lapset Einar (syntyi ja kuoli 1879, haudattu Kangasniemelle), Armas (1885-1964, taiteilija), Ester (1891-1952), Bertel (1901-78)

Asui torin kulmassa ”Nordenstrengin talossa”

Omisti Kangasniemen eteläosassa Romonhovin kartanon vuoteen 1903

"Nordenstrengin talo" torin kulmalla nykyisen kirjaston paikalla.

Perheen huvila "Rauhaniemi" rakennettiin 1800-luvun lopussa Kangasniemeltä Romonhovin kartanon mailta Rauhajärven ympäristöstä tuoduista hirsistä.

Talo on nykyisin entisöity kolmen perheen asunnoiksi.
Remontissa paljastui hirrestä omistuskirjoitus.

27.12.19. Mikkelin kaupungin ilmoituspatsaissa
nähtiin seuraava ilmoitus: „Viron avuksi.“ Ne, jotka
haluavat yhtyä Viron sotakuntaan, ilmoittakoot
Tuomari Krongvistille hirkkokatu 18, jossa ilmoitetaan
lähemmien palkasta y. m.“ Tein päätöksen: nyt tuli
lähdettyä. - Olin kyllä aikasemmin kuullut, että
sinne aletaisiin värvätä Suomalaisia, Kylläpä
se olisikin tarpeen, ajattelin, sillä siellähän mylly-
tävät Bolsevikin avon kuuimme talvuna meilläkin

Isäni Bertel N. lähti Mikkelistä Viron vapaussotaan Pohjan poikien joukoissa.
Hän piti sotaretkellä päiväkirjaa, jonka ensimmäiset rivit ovat tässä.

No 10.

Poikani Bertel Fredrik Nordenstreng saa puolestani matkustaa
Viroon vapaentoisten joukoissa. On palvellut vapaussodan ai=
kana Mikkelin suojeluskunnassa 29/tammikuuta - 21/helmikuuhun,
sekä tykistössä 23/neljänkuuta - 11/toukokuuhun. v 1918.

Mikkelissä 31p joulukuuta v. 1918.

Amanda Nordenstreng

Todistavat:

nohooja.

Alvi Ahonen.

Alvi Ahonen

Tyydän läten että poikani, koululainen,
aliupseeri Viron Apuretkikunnan palveluksessa
Bertel Nordenström, katsoen riiksen että hän
on vielä alaikäinen eikä pitäisi jatkaa opinto-
jaan, vapautettaisiin palveluksesta.

Kunnioittaen
A. Nordenström
Hovioikeudenneuvokseksi

Mikkelissä 17 p. Toukok 1919.

Sukuhauta Harjun
hautausmaalla:
oikealla isovanhempani
(† 1907 ja 1942),
vasemmalla ylinnä
isoisän äiti († 1899),
keskellä isäni († 1978),
alinna sisareni († 1985).

